

Nieuw Haags Peil 26 september 2010

Gedurende de poging om Paars Plus te vormen zakte de VVD terug naar 23 zetels. In de afgelopen 4 weken is de VVD gestegen naar het niveau van de laatste verkiezingen. Aan de rechterkant is de PVV nu met 32 zetels 3 zetels onder het hoogste punt van de afgelopen maanden. Het CDA is met 14 zetels wederom terug op het laagste punt ooit. Aan de linkerkant van het politieke spectrum zien we dat de PvdA teruggezakt is naar het laagste niveau dat de PvdA sinds de verkiezingen heeft behaald. Dit is zelfs lager dan de score half maart was toen Cohen Bos opvolgde. De SP staat met 18 zetels nog maar 4 zetels achter op de PvdA. En ook Groen Links en D66 doen het beter dan bij de verkiezingen, hoewel ze onderling wel wat stuivertje wisselen. Roemer is nu na Rutte de politiek leider met het meeste vertrouwen.

De PvdA is inmiddels een derde van de kiezers van 9 juni kwijt. De kiezers gaan naar SP, D66 en Groen Links in de verhouding 3:2:2. De zwakke positie van de PvdA wordt mede benadrukt doordat de toestroom van kiezers van andere partijen gering is. De positie van het CDA is nog zwakker. Die partij is inmiddels 40% van haar kiezers kwijt, met name aan de VVD en in mindere mate aan de PVV.

Nooit eerder in de geschiedenis haalden PvdA plus CDA samen zo weinig zetels in de peilingen. De 36 zetels (24%) die ze nu scoren is minder dan ieder van de twee partijen heel lang apart haalden.

Peiling van politieke voorkeur

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2010	19-9 2010	26-9 2010	Vershil vorige week	Vershil TK2010
VVD	31	29	31	2	
PvdA	30	23	22	-1	-8
PVV	24	33	32	-1	8
CDA	21	15	14	-1	-7
SP	15	17	18	1	3
D66	10	12	13	1	3
Groen Links	10	13	12	-1	2
ChristenUnie	5	5	5		
SGP	2	2	2		
Partij voor de Dieren	2	1	1		-1
Andere partij	0	0	0		
Totaal	150	150	150		
VVD+PVV+CDA	76	77	77		1
VVD+PvdA+D66+GrLinks	81	77	78	1	-3
VVD+PvdA+CDA	82	67	67		-15

In het onderzoek van deze week is ook aan de kiezers gevraagd welke partij men vroeger vaak stemde en wat de kans is dat men nu die partij weer stemt. Zowel bij de PvdA als bij het CDA geeft circa een kwart van de ondervraagden op deze partij vroeger vaak gestemd te hebben. Door die vraag af te zetten tegen de keuze vandaag is goed te zien waar het electoraat van die twee partijen uit de tijd naartoe is gegaan.

Stemt nu

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemde vaak	
		PvdA	CDA
PVV	21%	11%	15%
VVD	20%	3%	22%
CDA	9%	1%	38%
ChristenUnie	3%	1%	5%
D66	8%	9%	5%
PvdA	15%	47%	4%
SP	12%	15%	4%
Groen Links	8%	10%	3%
Andere partij	4%	3%	4%
Totaal	100%	100%	100%

Van degenen die aangeven dat ze vroeger vaak PvdA of CDA hebben gestemd geeft 45% aan dat de kans klein is dat men in de toekomst weer PvdA of CDA gaat stemmen. Als aan kiezers die vroeger vaak PvdA hebben gestemd gevraagd wordt waarom zij nu niet meer deze partij stemmen worden de volgende opvattingen het meest genoemd: "geen duidelijke visie", "verantwoordelijk voor de immigratieproblematiek", "geen duidelijk links beleid", "Cohen geen sterke leider", "vooral een regenten partij", "zijn de kleine man vergeten", "vooral een partij voor allochtonen geworden", "geen voorbeeldgedrag van ex-poliici van deze partij", "wel steun aan banken, niet aan de kleine man".

Bij het CDA wordt het meest genoemd: "ben zelf niet meer religieus/religieuze partij is uit de tijd", "nog maar weinig principes", "doet alles om maar aan de macht te blijven", "weet niet meer waar de partij voor staat", "te rommelig", "weinig respect voor eigen (ex-)politici", "VVD/PVV vind ik duidelijker", "te grote ruk naar rechts", "Verhagen", "niet meer van deze tijd".

Veel van deze argumenten wijzen op structurele problemen voor deze twee partijen en lijken er niet op te duiden dat binnen afzienbare tijd deze partijen fors in aanhang zullen stijgen.

De PvdA zal tot aan de Provinciale Statenverkiezingen met name concurrentie ervaren van Roemer/SP, die een goede kans heeft op 2 maart 2011 groter te worden dan de PvdA. En het CDA lijkt, ongeacht of het CDA nu wel of niet in een kabinet stapt met gedoogsteun van de PVV, ook in de hoek te blijven waar de klappen vallen. Mede omdat er geen politicus lijkt te zijn binnen de fractie van deze partij, die electoraal de partij op sleeptouw kan nemen. Het enige waar het CDA voor 2 maart 2011 enige moed uit kan putten is dat de opkomst bij die verkiezingen altijd een stuk lager is dan bij de Tweede Kamerverkiezingen en dat dit altijd bij die Provinciale Verkiezingen gunstig is geweest voor het CDA. Dat scheelde doorgaans zeker 3 tot 5%.

Het lijkt er op dat de Provinciale Statenverkiezingen een referendum gaat worden over het nieuwe kabinet, welke er dan ook aantreed. Het gevolg zal dan in ieder geval zijn dat de opkomst hoger zal worden dan de laatste keer (46%). De grote vraag zal zijn of bij di verkiezingen de PVV-kiezers, die qua kenmerken van hun kiezers behoren tot de groep die normaliter beduidend minder opkomt dan het gemiddelde, op 2 maart 2011 toch goed opkomen.